

Aplikácia komunitárneho práva

Miroslav Slašťan
Justičná akadémia

miroslav.slastan@justice.sk

1

Ústavnoprávny rámec premietnutia európskeho práva do slovenského vnútroštátneho práva

■ Ústava SR – čl. 7 ods. 2

Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo **na základe takej zmluvy** prenieť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvo a Európsku úniu. **Právne záväzné akty** Európskych spoločenstiev a Európskej únie **majú prednosť pred zákonmi** Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

2

Zmluva o prístupí SR a ostatných štátov k EÚ zo 16.4. 2003

- **Zmluva medzi** Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Luxemburským veľkvojvodstvom, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Portugalskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členskými štátmi Európskej únie) a Českou republikou, Estónskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Poľskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou o **prístupí** Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k **Európskej únii**.

- Platnosť zmluva nadobudla 1. mája 2004

3

■ **Článok 7 ods. 5 Ústavy SR:**

Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a **medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb** a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, **majú prednosť pred zákonmi**.

- Národná rada SR vyslovila súhlas so Zmluvou o prístupí uznesením č. 365 z 1. júla 2003 a súčasnej rozhodla, že ide o zmluvu podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

4

Záväznosť práva EÚ pre slovenské orgány

- **Podmienky prijatia** a úpravy zmlúv, na ktorých je založená únia, nevyhnutné so zreteľom na toto prijatie, sú stanovené v **akte**, ktorý je pripojený k tejto zmluve. Ustanovenia aktu tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy. (čl. 1 ods. 2 zmluvy)
- Odo dňa prístupia budú **ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov** prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred prístupím **záväzné pre nové členské štáty** a budú sa **uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte**. (čl. 2 Aktu)
- Uplatňovanie pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi podlieha prechodným opatreniam ustanoveným v tomto akte. (článok 10 Aktu)
- **Opatrenia** uvedené v prílohách V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII a XIV k tomuto aktu sa budú vo vzťahu k novým členským štátom uplatňovať za podmienok stanovených v týchto **prílohách**. (čl. 24 Aktu)

5

Záväznosť práva EÚ pre slovenské orgány - podmienky uplatňovania aktov ES/EÚ

- SR: Príloha XIV – Zoznam uvedený v článku 24 aktu o prístupí (Oznámenie č. 185/2004 Z.z., časťka 85/2004 Z.z., str. 3338)
- Nové členské štáty budú po prístupí považované za **adresátov smerníc a rozhodnutí** v zmysle článku 249 zmluvy o ES a článku 161 zmluvy o Euratom za predpokladu, že tieto smernice a rozhodnutia boli adresované všetkým súčasným členským štátom. (čl. 53 Aktu)
- Nové členské štáty prijímú opatrenia nevyhnutné na to, aby odo dňa prístupia dosiahli **súlady s ustanoveniami smerníc a rozhodnutí** v zmysle článku 249 zmluvy o ES a článku 161 zmluvy o Euratom, pokiaľ v prílohách uvedených v článku 24 alebo v ktoromkoľvek inom ustanovení tohto aktu nie je stanovená iná lehota. (čl. 54 Aktu)

6

Ako sa právo EÚ uplatňuje?

■ Povinnosť aplikácie komunitárneho práva

■ článok 10 Zmluvy o založení ES

Členské štáty prijímajú všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy alebo z činnosti inštitúcií spoločenstva.

Členské štáty sa zdržia akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.

- povinnosť aplikácie KP-a sa vzťahuje na všetky vnútroštátne orgány, ktoré majú za úlohu aplikovať právo
 - najmä súdne a správne orgány

7

Povinnosti vnútroštátneho sudcu pri aplikácii komunitárneho práva

- dôsledok zásady prednosti KP-a
 - *Simmenthal*, 106/77
- VS je všeobecným sudcom aplikácie KP-a
- VS je povinný *ex officio* v medziach svojich právomocí aplikovať KP
- VS nesmie aplikovať žiadne vnútroštátne ustanovenie, ktoré by bolo v rozpore s komunitárnym právom
 - nesmie pritom čakať na rozhodnutie legislatívneho alebo ústavného orgánu kontroly
- – s KP-om je nezlučiteľné akékoľvek vnútroštátne ustanovenie alebo legislatívny, súdny, či správny postup, ktorý obmedzuje účinnosť KP-a tým, že odopiera sudcovi tieto právomoci

8

Ako postupovať pri aplikácii práva EÚ ?

■ zákon č. 416/2004 Z.z. o Úradnom vestníku Európskej únie

- § 1: právne záväzné akty ES a právne záväzné akty EÚ uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie alebo v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev sú **v súlade s medzinárodnými zmluvami** účinné na území SR

9

Vlastnosti (zásady aplikácie) práva EÚ

- „základnými vlastnosťami vytvoreného komunitárneho právneho poriadku sú predovšetkým jeho **prednosť pred právom členských štátov** ako aj **priamy účinok** celého množstva ustanovení, ktoré sú aplikovateľné na jednotlivcov ale i samotné členské štáty.“

- **stanoviska** Súdneho dvora 1/91

10

Prednosť práva EÚ ako celku

- komunitárneho práva má prednosť pred všetkými vnútroštátnymi normami bez ohľadu na rozsah ich územnej a časovej pôsobnosti (t.j. bez ohľadu, na to či boli prijaté vnútroštátnym zákonodarcom alebo jednotkami územnej samosprávy, alebo či sa jedná o normy skoršie alebo neskoršie) **vrátane noriem ústavných**

Pigs Marketing Board v. Raymond Redmond, 83/78, Rec. 1978, s. 2347.

11

Pramene práva EÚ

1. primárne právo
2. všeobecné zásady komunitárneho práva
3. medzinárodné dohody uzatvorené spoločenstvom a dohody zaväzujúce spoločenstvo
4. sekundárne právo
5. judikatúra Súdneho dvora

12

Aplikácia primárneho práva

- zakladajúce zmluvy (protokoly, prílohy), zmluvy o prístupí, zmluvy ktoré ich menia a dopĺňajú....
- ustanovenie zmluvy má **priamy účinok len za nasledujúcich podmienok**:
 - ukladá jasné a presné právo alebo povinnosť
 - je nepodmienené
 - je právne perfektné(*Van Gend en Loos, 26/62*)

13

Aplikácia nariadení ES

- sú obligatórne priamo aplikovateľné (čl. 249 ZES)
- na vykonanie nariadenia môžu členské štáty prijímať právne predpisy, ak ich na to nariadenie výslovne splnomocňuje (*Peter, C-290/91*)
- platí zákaz transpozície nariadenia do vnútroštátnych predpisov (*Variola, 34/73*)

14

Aplikácia smerníc ES

- nepriama aplikovateľnosť smernice založená na eurokonformnej interpretácii vnútroštátneho práva (*Marleasing, C-106/89*):
 - vnútroštátne právo musí byť interpretované v súlade s ustanoveniami smernice
- podmienky:
 - v horizontálnych aj vertikálnych sporoch
 - aj pred uplynutím transpozičnej lehoty(*Arcaro, C-168/95*)

15

Aplikácia smerníc ES

- aplikovateľnosť smernice založená na priamom účinku, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky (*Marshall II, C-271/91*):
 - uplynutie transpozičnej lehoty;
 - chýbajúca, neskorá, nesprávna alebo neúplná transpozícia smernice;
 - ustanovenie obsahuje jasné a presné právo alebo povinnosť a je nepodmienené;
 - priama aplikácia ustanovenia nesmie mať za následok uloženie povinnosti pre FO al. PO – vylúčený horizontálny a obrátený vertikálny priamy účinok.

16

Aplikácia smerníc ES

- priama aplikácia smernice je zatiaľ možná len v sporoch, kde je odporcom štát resp. akýkoľvek orgán konajúci v jeho mene ako napríklad:
 - orgán verejnej moci (napr. ako zamestnávateľ);
 - orgán územnej samosprávy;
 - štátny podnik.

17

Aplikácia rozhodnutí ES

- rozhodnutie je individuálny akt a je **záväzný vo všetkých svojich častiach pre toho, komu je adresované** (čl. 249 pododsek 5 ZES)
- **rozhodnutia adresované fyzickým a právnickým osobám sú priamo aplikovateľné** bez obmedzenia rovnako ako nariadenia, t. j. vo všetkých horizontálnych aj vertikálnych sporoch.
- **rozhodnutia adresované členským štátom** sa riadia podobnými aplikačnými pravidlami **ako smernice** to znamená, že priama aplikácia ich ustanovení prichádza do úvahy, len ak obsahujú jasné a presné právo alebo povinnosť, sú nepodmienené a nadobudli už účinnosť

18

Ne / Závazné akty ES - EÚ

- akty prijaté na základe Zmluvy o založení ES (čl. 249 ZES a iné) – **akty I. piliera**
nariadenia, smernice, rozhodnutia
odporúčania, stanoviská, medziinštitucionálne dohody,
Charta základných práv EÚ
- akty prijaté na základe zmluvy o EÚ
- akty SZBP – **II. piliera** (všeobecné smery, spol.
stratégie, spol. stanoviská/pozície, spol. akcie)
- **Súdny dvor nemá právomoc** úiové akty v **druhom
pilieri** ani vykladať, ani rozhodovať o ich platnosti (čl. 46
ZEÚ)
- akty PJSvTV - **III. piliera** (spoločné stanoviská,
rámcové rozhodnutia, rozhodnutia, dohovory)

19

AKTY EÚ Ilp a AKTY ES

článok 301 Zmluvy o založení ES výslovne
uvádza, že:

„Ak **spoločné stanovisko** alebo **spoločná
akcia**, prijaté na základe ustanovení Zmluvy o
Európskej únii týkajúce sa spoločnej zahraničnej
a bezpečnostnej politiky, ustanovujú určitý
postup Spoločenstva smerujúci k prerušeniu
alebo k čiastočnému alebo úplnému
obmedzeniu hospodárskych vzťahov
s jednou alebo viacerými tretími krajinami,
prijme Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh
Komisie potrebné **naliehavé opatrenia**.“

- napr. oblasť voľného pohybu kapitálu, v spojení
s článkom 60 odsek 1 ZES

20

AKTY EÚ Ilp

- Rada Európskej únie napríklad usúdila, že na vykonanie
rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1267 (1999) je
nevyhnutná činnosť Spoločenstva a prijala 15. novembra 1999
*spoločné stanovisko 1999/727/SZBP o obmedzujúcich
opatreniach vo vzťahu k Talibanu*.
- článok 2 spoločného stanoviska nariaďuje zmrazenie finančných
prostriedkov a ďalších finančných zdrojov, ktoré má Taliban v
držbe v zahraničí, za podmienok určených v uvedenej rezolúcii
Bezpečnostnej rady
- dňa 14. februára 2000 prijala Rada na základe čl. 60 a 301 ZES
**nariadenie (ES) č. 337/2000 o zákaze letov a zmrazení
finančných prostriedkov a ďalších finančných zdrojov vo
vzťahu k Talibanu v Afganistane**
- zákon č. 460/2002 Z.z. o vykonávaní medzinárodných sankcií
zabezpečujúcich medzinárodný mier a bezpečnosť
- § 3 vláda SR vyhlási nariadením vlády....

21

AKTY EÚ Illp

- akty PaSSvTV** (spol. stanoviská,
rámcové rozhodnutia, rozhodnutia,
dohovory)
- rámcové rozhodnutia** - zblížovanie
zákonov a iných právnych predpisov
členských štátov
- sú pre členské štáty záväzné** pokiaľ ide
o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom
voľba foriem a prostriedkov sa ponecháva
na vnútroštátne orgány.
- nemajú priamy účinok**

22

Súdny dvor v Illp

- čl. 35 ZEÚ má Súdny dvor ES právomoc rozhodovať
o **prejudiciálnych otázkach** týkajúcich sa **platnosti**
a **vykladu** rámcových rozhodnutí a rozhodnutí v treťom
pilieri, pokiaľ členský štát urobí vyhlásenie o uznaní
právomoci Súdneho dvora
- aj keď štát neprijme fakultatívnu jurisdikciu Súdneho
dvora, jeho súdne orgány môžu aplikovať judikatúru
Súdneho dvora v treťom pilieri
- C-105/03, Maria Pupino**
- záväzný charakter rámcových rozhodnutí je vyjadrený rovnakým
spôsobom ako v článku 249 treťom odseku ZES vo vzťahu
k smerniciam.
- pre vnútroštátne orgány z toho vyplýva povinnosť konformného
vykladu vnútroštátneho práva

23

Úradný vestník EÚ

- PLATNOSŤ vs. ÚČINNOSŤ** v komunitárnom práve
- Článok 254 ZES**
1. Nariadenia, smernice a rozhodnutia prijaté v súlade s
postupom podľa čl. 251 podpisuje predseda EP a predseda
Rady a uverejňujú sa v Úradnom vestníku EÚ. Účinnosť
nadobúdajú dňom, ktorý je v nich ustanovený alebo ak
takýto deň ustanovený nie je, dvadsiatym dňom po ich
uverejnení.
- 2. Nariadenia Rady a Komisie ako aj smernice týchto
inštitúcií určené všetkým členským štátom sa uverejňujú v
Úradnom vestníku Európskej únie. Účinnosť nadobúdajú
dňom, ktorý je v nich ustanovený alebo ak takýto deň
ustanovený nie je, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.
- 3. Ostatné smernice ako aj rozhodnutia sa oznamujú tým,
ktorým sú určené a účinnosť nadobúdajú týmto
oznámením.

24

Úradný vestník EÚ

- Ktorý deň je dňom uverejnenia aktu v Úradnom vestníku EÚ?
 - dátum uvedený v záhlaví vydania na Ú.v. EÚ
 - dátum kedy je vydanie Ú.v. EÚ fakticky k dispozícii v predajni ÚVP EÚ
 - dátum kedy je vydanie Ú.v. EÚ v príslušnej jazykovej verzii a k dispozícii na území daného štátu?
- rozsudok SD ES Racke II 98/78 z 25. 1. 1979

25

Úradný vestník EÚ

- § 2 (1) zákona č. 416/2004 Z.z. o Úradnom vestníku EÚ:
O všetkom, čo bolo v úradnom vestníku uverejnené, platí, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie je nevyvráťateľná.
 - § 121 OSP
Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.
- SLAŠŤAN, M.: Publikácia sekundárneho práva Európskej únie - neexistujúci a chybný preklad do úradných jazykov EÚ [Justičná revue, č.3/08, strana 473]**

26

Citácia sekundárneho práva

- druh predpisu, inštitúcia, (kompetencia) č. X/Y z dátum, úplný názov, Ú.v. EÚ al. ES, čiastka (L, C, CE, T), číslo/strana, dátum vydania (publikácie)
- Príklad: Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 **ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu**, Ú.v. EÚ L 199/1 z 31.7.2007
- Odkaz na Mimoriadne vydanie Úradného vestníka ES/EÚ??
- vestník z roku 2001 v slovenskom jazyku??
- Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, Ú.v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1 – 23 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)
mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku Kapitola 19 Zväzok 04 S. 42 - 64

27

Absencia jazykovej verzie aktu

- **Vec C-161/06: Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd v Ostrave 24. marca 2006 – Skoma-Lux sro/Celní ředitelství Olomouc** (Ú.v. EÚ C 121, 20/05/2006 s. 9)
- prejudiciálne otázky:
 1. Je možné článok 58 Aktu o podmienkach prístúpenia Českej republiky, Slovenskej republiky...k EÚ a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, na ktorého základe sa Česká republika stala od 1. mája 2004 členským štátom Európskej únie, vykladať tak, že **členský štát môže voči jednotlivcovi uplatňovať nariadenie**, ktoré nebolo v okamihu svojho uplatnenia **riadne uverejnené** v Úradnom vestníku Európskej únie v **úradnom jazyku daného členského štátu** ?

28

Absencia jazykovej verzie aktu 2

2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, je nevymáhateľnosť predmetného nariadenia voči jednotlivcovi otázkou výkladu alebo otázkou platnosti práva Spoločenstva v zmysle článku 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva?
3. Pokiaľ by Súdny dvor dospel k záveru, že predložená prejudiciálna otázka sa týka platnosti aktu Spoločenstva v zmysle rozsudku z 22. októbra 1987, Foto-Frost, 314/85, Zb. s. 4199, je nariadenie č. 2454/93 vo vzťahu k žalobkyni a jej sporu s colnými orgánmi Českej republiky **neplatné kvôli nedostatku riadneho uverejnenia** v Úradnom vestníku Európskej únie podľa článku 58 Aktu o podmienkach prístúpenia?

29

Záväznosť z internetu? C-161/06, Skoma-Lux

- (48) Je však namieste uviesť, že aj keď právne predpisy Spoločenstva sú vskutku dostupné na internete a jednotlivci sa s nimi čoraz častejšie oboznamujú týmto spôsobom, **také sprístupnenie týchto právnych predpisov nemôže byť rovnocenné s riadnym uverejnením v Úradnom vestníku Európskej únie**, pokiaľ v práve Spoločenstva neexistuje žiadna právna úprava v tomto ohľade.
- (49) Za takých okolností **nemôže Súdny dvor** pri súčasnom stave práva Spoločenstva považovať túto formu sprístupnenia právnych predpisov Spoločenstva **za dostatočnú na zabezpečenie ich použiteľnosti**.
- (50) **Jediná verzia** nariadenia Spoločenstva, ktorá je pri súčasnom stave práva Spoločenstva **záväzná**, je verzia **uverejnená v Úradnom vestníku Európskej únie**, takže elektronickú verziu, ktorá predchádza tomuto uverejneniu, nemožno použiť voči jednotlivcom, aj keď sa následne ukáže byť zhodná s uverejnenou verziou.

30

	<p>Rozsudok Súdneho dvora z 11. decembra 2007 C-161/06 Skoma -Lux s.r.o. v. Celní ředitelství Olomouc („Skoma Lux“)</p> <p>Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ 1. Článok 58 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, bráni tomu, aby povinnosti obsiahnuté v právnej úprave Spoločenstva, ktorá nebola uverejnená v Úradnom vestníku Európskej únie v jazyku nového členského štátu, hoci tento jazyk je úradným jazykom Európskej únie, mohli byť ukladané jednotlivcom v tomto štáte, aj keby sa tieto osoby mohli oboznámiť s touto právnou úpravou inými spôsobmi. ■ 2. Rozhodnutím, že nariadenie Spoločenstva neuverejnené v jazyku členského štátu nie je použiteľné voči jednotlivcom v tomto štáte, Súdny dvor uskutočnil vyklad práva Spoločenstva v zmysle článku 234 ES.
--	---

	<h2 style="text-align: center;">Chybný preklad predpisov EÚ</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ rozsudok zo 14. 4. 2007, C-63/06, UAB Profisa v. Maitenes departamentas prie Lietuvos Respublikos finansu ministerijos ■ V litovskom preklade smernice 92/83/EHS z 19. októbra 1992 o harmonizácii štruktúry spotrebných daní z alkoholu a alkoholických nápojov (MV Ú.v. EÚ, kap. 09, zv. 01, s.206), chýba preklad ustanovenia umožňujúceho jednu výnimku – oslobodenie z daň. povinnosti. ■ SD ES: nutnosť jednotného výkladu ustanovení komunitárneho práva vylučuje, aby bol na text v jednom jazyku, ktorý sa odlišuje od ostatných jazykových verzií, izolovaný. Naopak sa vyžaduje, aby bol daný text vykladaný a aplikovaný so svetle verzií obsiahnutý v iných jazykových verziách ■ V prípade rozdielov medzi rôznymi jazyk. verziami textov ES, musia byť dotknuté ustanovenia vykladané podľa celkovej systematiky a účelu právnej úpravy, ktoréj súčasť tvoria.
--	--

	<h2 style="text-align: center;">Utajenosť práva EÚ</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ prejudic. konanie: C-345/06, Gottfried Heinrich ■ z ustanovení nariadenia Komisie (ES) č. 622/2003 zo 4. 4. 2003 o ustanovení opatrení na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany civilného letectva^[2] vyplývajú, „opatrenia na vykonávanie a technické prispôsobenie spoločných základných noriem týkajúcich sa bezpečnostnej ochrany civilného letectva, ktoré sú zapracované do národných programov bezpečnostnej ochrany civilného letectva sú uvedené v prílohe tohto nariadenia“. Tieto opatrenia sú však „tajné a neuverejnia sa. Sú dostupné len osobám, ktoré sú k tomu riadne splnomocnené členským štátom alebo Komisiou“. <p>[2] Úradný vestník EÚ L 89, 05. 04.2003, str. 9 – 10. Text prílohy je nedostupný (Eurlex).</p>
--	--

	<h2 style="text-align: center;">Úrad pre vydávanie úradných publikácií EÚ</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ Centrum VTI SR ■ Námestie Slobody 19 ■ SK-812 23 Bratislava 1 ■ Tel. (421) 2 54 41 83 64 ■ Fax (421) 2 54 41 83 64 ■ E-mail: eu-bookshop@cvtisr.sk ■ URL: http://www.cvtisr.sk ■ Poradca Podnikateľa s.r.o. ■ Martina Razusa 23A, ■ SK- 010 01 Zilina ■ Tel. (421) 41 70 53 370 ■ Fax (421) 41 70 53 214 ■ E-mail: simcikova@epi.sk ■ URL: http://www.epi.sk
--	---

	<h2 style="text-align: center;">Retroaktivita sekundárnych aktov</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ na základe zásady právnej istoty je vo všeobecnosti nezlučiteľné, aby sa dosah komunitárneho aktu prejavil pred dátumom zverejnenia nariadenia - vo výnimočných prípadoch je to možné, pokiaľ 1. si to cieľ, ktorý sa má dosiahnuť, vyžaduje a 2. keď sa rešpektuje oprávnená dôvera zúčastnených ■ rozsudky z 25. 1. 1979, Racke 98/78, z 25. 1. 1979, Decker 99/78 a z 30. 9. 1982, Amylum 108/81
--	---

	<h2 style="text-align: center;">NEPRIAMY ÚČINOK KOMUNITÁRNEHO PRÁVA</h2> <ul style="list-style-type: none"> ■ článok 10 Zmluvy o založení ES <i>Členské štáty prijímajú všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy alebo z činnosti inštitúcií spoločenstva.</i> <i>Členské štáty sa zdržia akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.</i> ■ článok 18 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve
--	--

Eurokonformný výklad

- nepriamy (pasívny) účinok
- imperatív pre vnútroštátne orgány (súdy) členských štátov eurokonformne vykladať svoje vnútroštátne predpisy
- komunitárna norma nemá priamy účinok
- časový okamih eurokonformného výkladu
- blokačný účinok

37

Eurokonformný výklad

- výklad contra legem
- zhoršenie právneho postavenia jednotlivcov
- neexistuje žiadny vnútroštátny právny predpis
- horizontálny a vertikálny nepriamy účinok

38

14/83 Von Colson

- rozsudok SD ES z 10.4. 1984
- zásada účinného prebratia smernice
- v smernici chýba presná sankcia za porušenie jej ustanovení (cieľa)
 - musí byť spôsobilá mať skutočný a odradzujúci účinok
- porušenie zásady rovného zaobchádzania
 - len náhrada škody ?
 - musí byť primeraná vzniknutej škode

39

14/83 Von Colson

- Vnútroštátny súd musí vykladať svoje vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice, s cieľom dosiahnuť výsledok uvedený v článku 249 odst. 3 ZES.
- Výklad a uplatňovanie zákona, ktorý bol prijatý na uplatňovanie smernice, prislúcha vnútroštátnemu súdu v plnej miere, v akej mu jeho vnútroštátne právo poskytuje priestor na voľnú úvahu.

40

C – 106/89 Marleasing

- rozsudok SD ES z 13.11. 1990
- zoznam upravujúci taxatívne dôvody neplatnosti PO – obchod. spoločností
- španielsky OZ – navyše uvádza absenciu právneho dôvodu a protiprávny dôvod
- cieľ smernice - rovnocennosť opatrení v rámci ES
- postup súdu - zamedziť účinok ustanovenia vnútroštátneho zákona

41

C-212/04 Konstantinos Adeneler a iní

rozsudok SD ES z 4.7. 2006

- od akého okamihu vzniká povinnosť eurokonformného výkladu ?

42

UPLATŇOVANIE KOMUNITÁRNEHO PRÁVA EX OFFICIO

- **C – 430/93 a C – 431/93 Van Schijndel**
- 17. 12. 1995
- Je vnútroštátny súd povinný aplikovať komunitárne právo aj vtedy, ak sa ho účastník konania nedovoláva ?
- Ak sa v rámci vnútroštátneho práva súdy musia z vlastného podnetu zaoberať právnymi otázkami vychádzajúcimi zo záväzných vnútroštátnych pravidiel, ktoré účastníci neuviedli, takáto povinnosť existuje aj v prípade, ak sa jedná o komunitárne právo (rozsudok zo 16. 12. 1976, Rewe, 33/76).

43

C – 430/93 a C – 431/93 Van Schijndel

- komunitárne právo však **nepožaduje**, aby sa vnútroštátne súdy z vlastného podnetu zaoberali otázkou týkajúcou sa porušenia ustanovení komunitárneho práva :
 - ak by ich skúmanie danej otázky zavazovalo upustiť od pasívnej úlohy, ktorá im bola procesnými predpismi priznaná
 - prekročili by rámec žaloby definovaný samotnými účastníkmi
 - opierali by sa o iné skutočnosti a okolnosti než sú tie, na ktorých strana so záujmom o uplatňovanie týchto ustanovení zakladá svoju žalobu

44

C – 430/93 a C – 431/93 Van Schijndel

- SR - zásada iura novit curia
- **ak nie - odvolacie konanie:**
- § 205 ods. 2 písm. b) OSP – iná chyba konania
- § 213 ods. 4 OSP – doplnenie dokazovania aj bez návrhu účastníkov (pri zisťovaní chýb konania)

45

Odklad účinnosti / vykonateľnosti

- ♦ **predbežné opatrenia**
- ♦ odklad účinnosti vnútroštátneho zákonného ustanovenia (C-213/89 Factortame I.)
 - ak predložil prejudiciálnu otázku SD ES
- ♦ odklad vykonateľnosti vnútroštátneho správneho aktu (C-143/88 a C-92/89 Zuckerfabrik)
 - správny akt prijatý na základe potenc. neplatného komunitárneho aktu – začatie prejudiciál. konania
 - naliehavosť (vznik vážnej a nenapraviteľnej škody účastníkovi konania, ktorý ich navrhuje)

46

REVÍZIA SÚDNYCH ROZHODNUTÍ

- C-234/04 Kapferer
- rozsudok SD ES zo 16.3.2006
- **zásada res iudicata**
- Zásada spolupráce vyplývajúca z článku 10 ZES **neprikazuje** vnútroštátnemu súdu, aby
 - **neuplatnil** vnútroštátne procesné normy na účel preskúmania súdneho rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť, a
 - aby ho **zrušil**, ak sa ukáže, že je v rozpore s komunitárnym právom,aj keby to umožnilo napraviť porušenie komunitárneho práva predmetným rozhodnutím.

47

C-119/05 Lucchini Siderurgica SpA

- <http://curia.europa.eu/juris/p/cgi-bin/form.pl?lang=sk>
- rozsudok zo 17. júla 2007
- **komunitárne právo odporuje uplatneniu ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorého cieľom je stanoviť zásadu res iudicata**, akým je článok 2909 talianskeho občianskeho zákonníka, **ak jeho uplatnenie predstavuje prekážku vrátenia štátnej pomoci, ktorá bola poskytnutá v rozpore s právom Spoločenstva a ktorej nezlučiteľnosť so spoločným trhom bola stanovená konečným rozhodnutím Komisie.**

48

REVÍZIA SPRÁVNÝCH ROZHODNUTÍ

- **C – 453/00 Kühne & Heitz**
- rozsudok SD ES z 13.1.2004
- je správny orgán povinný povoliť obnovu správneho konania právoplatného rozhodnutia z dôvodu neskoršej judikatúry Súdneho dvora ?
- zásada právnej istoty

49

C – 453/00 Kühne & Heitz

- správne orgány v zásade nepodliehajú povinnosti opätovného preskúmania právoplatného správneho rozhodnutia
- ale výnimka :
 - *vnútroštátne právo priznáva* SO možnosť preskúmať právoplatné správne rozhodnutie
 - správne rozhodnutie je konečné v dôsledku rozsudku vnútroštátneho súdu, proti ktorému nemožno podať opravný prostriedok
 - tento rozsudok vychádzal, s ohľadom na neskorší rozsudok Súdneho dvora, z nesprávneho výkladu komunitárneho práva
 - dotknutá osoba sa obrátila na správny orgán ihneď potom, ako sa dozvedela o tomto rozhodnutí Súdneho dvora.

50

Revízia správneho aktu vydaného na základe „protikomunitárneho“ zákona

- **C-392/04 a C-422/04 i-21 Germany GmbH a Arcor AG & Co. KG**
- rozsudok SD ES z 19.9. 2006
- akt nebol preskúmaný súdom a právoplatným sa stal práve v dôsledku uplynutia lehoty na podanie opravného prostriedku
- rozhodné je vnútroštátne právo
- dôvod – „zjavná protiprávnosť“ (s vnútroštátnym právom) – sudca je povinný správ. rozh. zrušiť
- Rovnaká povinnosť aj v prípade rozporu s komunitárnym právom

51

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PORUŠENÍM KOMUNITÁRNEHO PRÁVA

Dostatočne závažné porušenie komunitárneho práva:

- porušenie povinnosti transponovať smernicu riadne a v stanovenom čase,
- nezrušenie vnútroštátneho predpisu odporujúceho komunitárnemu právu,
- prijatie vnútroštátneho predpisu odporujúceho komunitárnemu právu,
- nerešpektovanie konštantnej judikatúry Súdneho dvora ES.

52

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PORUŠENÍM KOMUNITÁRNEHO PRÁVA

- **subjekty** - ktorých konanie v rozpore s komunitárnym právom je **možné pričítať štátu**
 - orgány zákonodarenej
 - výkonnej
 - súdnej moci a
 - orgány verejnoprávnych subjektov

53

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PORUŠENÍM KOMUNITÁRNEHO PRÁVA

- C – 6/90 a C - 9/90 Francovich/Bonifaci
- C – 46/93 a C – 48/93 Brasserie du Pêcheur“ / „Factortame III“
- C – 224/01 Köbler
- C – 173/03 Traghetti del Mediterraneo SpA v Taliansko

54

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PORUŠENÍM KOMUNITÁRNEHO PRÁVA

- **Dostatočné/zjavné porušenie sa posudzuje najmä vzhľadom na určitý počet kritérií:**

- stupeň jasnosti a presnosti porušeného pravidla,
- ospravedlniteľná alebo neospravedlniteľná povaha nesprávneho právneho posúdenia alebo
- nevykonanie povinnosti položiť prejudiciálne otázky na základe článku 234 tretieho odseku ZES zo strany predmetného súdu.

55

Zodpovednosť súdnej moci za porušenie komunitárneho práva

- **obmedzuje jej vznik len na prípady**
 - **1. úmyselného protiprávneho konania**
 - **2. hrubej nedbanlivosti sudcu**
- existencia porušenia sa predpokladá v každom prípade ak je predmetné rozhodnutie v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti.

56